

Реалізація принципу дитиноцентризму у виховному процесі початкової школи

В умовах змін усе більше уваги приділяється підвищенню ролі людського капіталу, розвитку особистості, її здібностей та нахилів. У цьому контексті своєчасним стало реформування української освіти, де наразі відбуваються складні та суперечливі процеси – «глобалізаційні виклики», котрі зумовлюють виникнення нових тенденцій вимірювання та оцінювання якості освітнього процесу, його вагомості у виховному процесі кожної людини і суспільства в цілому. Стрімкі, але й позитивні зміни у сфері освіти, на які так очікує суспільство, передбачають визначення основних базових цінностей розвитку освітньої сфери, золоту середину яких є цінності дитиноцентрованої освіти, а це передбачає, окрім гуманізації відносин і середовища, якнайповніше і точніше врахування природних основ дитячого розвитку – індивідуальних, фізичних, психічних, пізнавальних особливостей і можливостей дітей, соціальних умов їх життя [1].

На сучасному етапі розвитку освіти дитиноцентричний підхід став одним з основних підходів Нової української школи, концепція якої зазначає, що «школа буде працювати на засадах особистісно-орієнтованої моделі освіти» та «максимально враховувати» здібності, потреби, інтереси, права дитини та реалізовувати «на практиці принцип дитиноцентризму» [2].

Нова українська школа розуміє суть поняття «дитиноцентризм», як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її суті, здібностей і життєвих планів. Прискіплива увага до кожного учня має допомогти йому розпізнати свої сильні та слабкі сторони, що своєю чергою матиме позитивний вплив на навчання, а також на спілкування в родині та з друзями.

Основними принципами реалізації ідей дитиноцентризму в НУШ є: більше хвалити – менше критикувати; допомагати

переборювати невпевненість у власних силах; переконувати учнів в обов'язковому виконанні поставлених задач; допомагати уникнути поразки; визначати важливість зусиль дитини в діяльності; допомагати емоційно пережити не результат цілого, а навіть окремої деталі; пояснювати заради чого здійснюється кожна діяльність [3]. Отже, без утілення ідей дитиноцентризму унеможлиблюється реалізація основної місії НУШ – всебічний розвиток дитини, формування її загальнокультурних і морально-етичних цінностей, життєвих та соціальних навичок і компетентностей.

Щоб освітнє середовище сприяло самореалізації кожного учня, робота повинна бути спрямована на те, щоб кожен учень міг розвивати своє критичне мислення та спроможність приймати самостійні рішення, поповнювати свої знання у цікавих йому сферах, отримувати необхідні навички з базових і профільних предметів, розвивати свій душевний інтелект, отримувати задоволення від навчання та виховувати в собі повагу до освіти.

Реалізація принципу дитиноцентризму у виховному процесі початкової школи, як і школі загалом, – це шлях формування людиноцентричного, гуманного, демократичного й ефективного сучасного суспільства. Саме вчитель разом із батьками має допомагати дитині в самопізнанні та саморозвитку.

Список літератури

1. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), А.М. Гуржій (заст. голови), О.Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В.Г. Кременя. К. : Педагогічна думка, 2016. 448 с.
2. Концепція Нової української школи. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>.
3. Точних Д.В. Принцип дитиноцентризму – основна складова Нової української школи. URL: <https://naurok.com.ua/princip-ditinocentrizmu-osnovna-skladova-novo-ukra-nsko-shkoli-159265.html>